

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

Силабус навчальної дисципліни
«Організація та економіка в медсестринстві з циклом маркетингу»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою Одеса, вул. Олексія Вадатурського, 37
Викладач (-і)	д.фарм.н., проф. Унгурян Л.М. к.фарм.н., доц. Беляєва О.І. ст. викладач Ящук І.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Ящук Ірина Сергіївна +380979878338 irina.yashchuk@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 13.00 до 15.00 кожної середи Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного вівторка. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – процеси організації, управління та економічного забезпечення медсестринської діяльності, а також застосування маркетингових стратегій для покращення якості медичних послуг і задоволення потреб пацієнтів

Мета дисципліни: сформувати у здобувачів знань і навичок ефективного управління ресурсами, організації роботи медичних підрозділів, аналізу економічних показників та застосування маркетингових інструментів для підвищення якості й доступності медичних послуг.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити здобувачів із принципами та структурою організації медсестринської діяльності в системі охорони здоров'я;
2. Навчити аналізувати економічні аспекти роботи медичних закладів;
3. Розвинути здатність приймати раціональні управлінські рішення на основі аналізу економічних показників підприємства;
4. Сформувати вміння використовувати маркетингові інструменти для аналізу ринку медичних послуг та їх просування;
5. Розвинути навички використовувати медичний маркетинг в якості інструменту для підвищення репутації підприємства та/або спеціалістів;

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

- основні принципи та моделі систем охорони здоров'я;
- поняття національної лікарської політики та регулюючих переліків у сфері охорони здоров'я (Державний реєстр, формуляри, національні переліки).
- принципи ціноутворення на лікарські засоби та медичні вироби;
- механізми державного регулювання та оподаткування.
- основи фармакоекономічного аналізу, методологію оцінки витрат та формулярну систему.
- поняття маркетингу в медицині;
- специфічні особливості маркетингових досліджень у сфері охорони здоров'я.
- основи маркетингу в медсестринстві, зокрема принципи сегментації ринку, маркетинговий комплекс (4P) та оцінку задоволеності пацієнтів.
- сучасні інновації у цифровому маркетингу, використання інтернет-платформ та соціальних медіа для просування медичних послуг.
- етичні аспекти маркетингу в медичній сфері;
- методи вимірювання ефективності маркетингових стратегій та KPI у цифрових платформах.

Вміти:

- аналізувати економічні моделі системи охорони здоров'я, визначати основні напрямки розвитку галузі.
- розробляти та впроваджувати ефективні стратегії управління медсестринськими підрозділами.
- планувати, організовувати та здійснювати надання медичних і фармацевтичних послуг населенню відповідно до нормативних актів.
- використовувати принципи ціноутворення та механізми регулювання вартості медичних послуг для підвищення їхньої доступності.
- застосовувати методи фармакоекономічного аналізу для раціонального використання ресурсів у системі охорони здоров'я.
- планувати маркетингові кампанії для просування медичних послуг;
- використовуючи сегментацію ринку та маркетинговий комплекс;
- використовувати цифрові платформи, соціальні мережі та мобільні додатки для підвищення ефективності маркетингових стратегій у медсестринстві.
- забезпечувати прозорість та достовірність інформації у маркетингових матеріалах, дотримуючись етичних норм і законодавства.
- аналізувати задоволеність пацієнтів як індикатор успішності маркетингових стратегій.
- виявляти та вирішувати етичні виклики у цифровому маркетингу, дотримуючись норм конфіденційності та прав пацієнтів.
- планувати маркетингові кампанії з урахуванням вимірюваних KPI та оптимізувати їх на основі результатів аналізу.
- використовувати сучасні інноваційні підходи до управління та маркетингу у медсестринстві.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій та практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань, та кейси з

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

визначених сучасною проблематикою завдань.

Самостійна робота: самостійна робота ґрунтується на: роботі з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовкою до практичних занять та ситуаційних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні принципи організації та економіки охорони здоров'я

Економіка охорони здоров'я як галузь науки та практики. Основні категорії та поняття. Моделі систем охорони здоров'я. Управління системою охорони здоров'я. Державне регулювання в системі охорони здоров'я. Найважливіші напрямки розвитку економіки охорони здоров'я. Кадрове забезпечення охорони здоров'я.

Тема 2. Організація надання медичної та фармацевтичної допомоги населенню

Основні принципи організації забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами. Національна лікарська політика. Регулюючі переліки в сфері охорони здоров'я: Державний реєстр лікарських засобів, Державний формуляр лікарських засобів, Національний перелік основних лікарських засобів, їх структура, сфера застосування, економічне значення

Тема 3. Ціноутворення в системі охорони здоров'я.

Ціноутворення в системі охорони здоров'я як національна та міжнародна проблема. Поняття вартості та ціни на ліки. Види цін, їх функції. Основні принципи ціноутворення на ЛЗ. Механізми державного регулювання цін та тарифів. Моніторинг цін. Аналіз економічних механізмів підвищення доступності ліків для різних верств населення. Референтне ціноутворення. Реімбурсація вартості. Цінові характеристики лікарських засобів та медичних виробів. Оподаткування лікарських засобів у світі та в Україні

Тема 4. Фармакоекономічний аналіз в системі охорони здоров'я.

Фармакоекономіка як шлях оптимізації витрат коштів держави на охорону здоров'я. Загальні положення фармакоекономічного аналізу. Методи, методика та етапи фармакоекономічного аналізу. Основи формулярної системи. Методологія оцінки раціональності витрат на лікарські засоби.

Тема 5. Маркетинг в системі охорони здоров'я

Ключові поняття маркетингу в медицині. Специфічні особливості та принципи маркетингу в медицині. Характеристика та моделі ринку медичних послуг. Напрями та методи маркетингових досліджень.

Тема 6. Основи маркетингу в медсестринстві

Маркетинг як інструмент покращення якості медичних послуг і задоволення потреб пацієнтів. Специфіка попиту та пропозиції у сфері медсестринства. Сегментація ринку медичних послуг і визначення цільових груп. Маркетинговий комплекс у медсестринстві (4Р). Оцінка результативності маркетингових стратегій. Вимірювання задоволеності пацієнтів як індикатора успішності маркетингу.

Тема 7. Інновації та цифровий маркетинг у медсестринстві

Використання інтернет-платформ для просування медичних послуг. Вплив цифрових технологій на доступність і якість медсестринських послуг. Створення професійного іміджу медсестринського закладу через соціальні медіа. Використання Facebook, Instagram, LinkedIn, TikTok для комунікації з пацієнтами. Структура і функціональність сайтів для медсестринських підрозділів. Контент-маркетинг: створення статей, блогів і освітніх матеріалів для пацієнтів. Мобільні додатки для медичних послуг. Автоматизація маркетингових процесів у медсестринстві. Кібербезпека у цифровому маркетингу медичних послуг. Планування кампаній з просування послуг через цифрові платформи. Визначення KPI (ключових показників ефективності) для цифрових стратегій.

Тема 8. Етичні аспекти маркетингу в медсестринстві

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

Значення етики в маркетингу медичних послуг. Прозорість та достовірність інформації. Реклама медичних послуг згідно з етичними та законодавчими нормами. Конфіденційність і захист персональних даних. Забезпечення рівного доступу до інформації та медичних послуг незалежно від віку, статі, раси, соціального статусу чи інших факторів. Захист вразливих груп пацієнтів. Використання етичного кодексу медичних працівників. Етичні виклики у цифровому маркетингу.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Бережна О. В., Карпушенко Т. О. Основи маркетингу в охороні здоров'я: навчальний посібник. — Харків: ХНУ, 2022. — 190 с.
2. Голованова І. А., Белікова І. В., Ляхова Н. О. Організація та економіка охорони здоров'я: навчальний посібник. — Полтава, 2021. — 236 с.
3. Голованова І.А., Белікова І.В., Ляхова Н.О. Організація та економіка охорони здоров'я: навч. посіб. – Полтава, 2021, 236 с.
4. Економіка охорони здоров'я[Текст]: [Підручник]/За заг. ред. д. мед. н., проф. Парія В. Д.; Національний медичний університет імені О. О. Богомольця. – Житомир:, 2021. – 288 с.
5. Заліська О.М. Фармакоекономіка і раціональне використання ліків: Навчальний посібник / За ред.Б.Л.Парновського.- Львів, ТзОВ «ВФ «Афіша», 2015. 252 с.
6. Малярєнко В. А., Новицький В. Є. Економіка охорони здоров'я: сучасні підходи та моделі. — Київ: Медицина, 2023. — 256 с.
7. Маркетинг в охороні здоров'я: навч. посіб. для самостійної роботи / уклад. О. І. Сердюк, Б. А. Рогожин, О. А. Короп, Н. В. Просолєнко, В. І. Крупєня. — Х.: ХМАПО, 2022 — 64 с.
8. Менеджмент та маркетинг в охороні здоров'я: навчальний посібник / В.І. Борщ, О.В. Рудінська, Н.Л. Кусик. Херсон: Олді+, 2022. 264 с.
9. Методологія ціноутворення на лікарські засоби в системі охорони здоров'я та фармації: монографія / В. М. Назаркіна, А. С. Немченко, К. Л. Косяченко, М. М. Бабенко; за наук. ред. А. С. Немченко. – Київ : «Фармацевт Практик», 2022. – 288 с.
10. Настанова “Державна оцінка медичних технологій для лікарських засобів”, Міністерство охорони здоров'я України, 2021. URL: https://moz.gov.ua/uploads/5/29631-dn_593_29_03_2021_dod.pdf
11. Немченко А. С., Назаркіна В. М. Методичні рекомендації з формування моделі референтного ціноутворення на основні лікарські засоби в Україні. Харків : НФаУ, 2020. 28 с.
12. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Бєляєва, М.С. Образєнко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одєса: Одєс. нац. мед. ун-т, 2020. - 92 с. - Мова укр.
13. Фармакоекономіка: навчальний посібник для студентів спеціальності 226 «Фармація. Промислова фармація» / Унгурян Л.М., Вишницька І.В., Бєляєва О.І. та ін.; под ред. Л.М. Унгурян. Одєса: ОНМедУ, 2020. 92 с.

Додаткова:

1. Дранус Л. С. Маркетинг та просування послуг в сфері охорони здоров'я: методичні рекомендації. — Миколаїв: ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. — 28 с.
2. Огнєв В. А., Гапонова Е. О. Економіка та фінансування охорони здоров'я. — Харків: ХНМУ, 2020. — 134 с.
3. Топоровська Т. І., Шевчук Л. В. Основи управління медичними закладами: маркетингові аспекти. — Львів: ЛНМУ ім. Данила Галицького, 2022. — 184 с.
4. Унгурян Л.М., Бєляєва О.І., Рудінська О.В. Методична розробка до лекцій з

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

дисципліни «Економіка та організація охорони здоров'я та фармацевтичного бізнесу»,
Одеса: ОНМедУ, 2024, 113 с.

5. Унгурян Л.М., Беляєва О.І., Яшук І.С. Методична розробка до лекцій з дисципліни «Медичний та фармацевтичний менеджмент» Одеса: ОНМедУ, 2024, 103 с.
6. Шатило В. Й., Гордійчук С. В. Управління якістю в медичних установах. — Київ: Медицина, 2021. — 212 с.

Електронні ресурси:

1. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
4. Американська асоціація медичних сестер (American Nurses Association) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nursingworld.org>
5. European Observatory on Health Systems and Policies. Marketing in Healthcare. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.euro.who.int>
6. WHO Digital Library [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://apps.who.int/iris>
7. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>
8. Щотижневик «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apteka.ua>
9. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org
11. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>
12. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункових), оцінювання виконання індивідуальних завдань;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у практичному занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні практичні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання, впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь у практичному занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

	помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з розв'язання практичних ситуацій з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 80% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання, але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у практичному занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань, невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у практичному занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік.

До диф.заліку допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування матеріалу декількох лекцій; підготовка до кожного практичного заняття;
- самостійне виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей та презентацій для захисту індивідуальних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень,

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.